

Fri programvara – Mycket mer än gratis

Copyright © 2005

Marcus Rejås <marcus@rejas.se>

Jag ger härmed rätten till alla att nyttja denna presentation på alla sätt som anses lämpliga så länge som syftet på något sätt främjar användandet av fri och/eller öppen programvara.

Du kan alltså ta hela eller delar av detta arbete, du kan ändra det, du kan stoppa in det i ett annat arbete, du kan ta bort mitt namn, du kan hävda att du skrivit det, du kan göra vad du vill med detta arbete bara ovanstående uppfylls.

En kopia av denna fil lämplig för redigering finns på
<http://rejas.se/docs/norrtälje-20050524.sxi>

Marcus Rejås,
Norrtälje 2005-05-22

Om Marcus Rejås

- 32-årig egen företagare
- Bosatt i Norrtälje, Roslagen
- Fri programvara sedan 1996
- Aktiv inom rörelsen kring fri programvara sedan 1998
- Arbetat med Linux och annan fri programvara inom kommersiella företag sedan 1998
- Ordförande i Svenska Linuxföreningen

Fri programvara – mycket mer än gratis

Marcus Rejås <rejas@se.linux.org>
Norrtälje 2005-05-24

Svenska Linuxföreningen

- Inte bara en Linuxförening
- Syftar för att främja användandet av fri och öppen programvara
- Aktiv förening
- Verkar genom våra medlemmar
- 2400 medlemmar (Maj 2005)

Fri programvara, vad är det?

- Inte Shareware eller Freeware
- Rättigheter:
  - Använda till vad man vill
  - Studera hur det fungerar
  - Sprida det
  - Förbättra
- Framtidssäkert
- Leverantörsoberoende / inlåsnings effekter »
- Bra och flexibel support »

FSF's GNU

Inlåsnings effekter

- En av de största anledningarna till att byta till öppen programvara ...
- ... och den största anledningen till att inte fler gör det.
- Medveten strategi från en mängd leverantörer
- Kan MS Office läsa OpenOffice-filer?

Support

- Linux och annan fri programvara har en utmärkt support
- Supporten på nätet kan inte jämföras med motsvarande för sluten programvara
- Inga hemligheter, läs bugglista och FAQ innan du testar produkten
- Testa kostar "inget"
- Man kan köpa support som vanligt, om man vill och ställer höga krav »
- Statskontoret 2004: Brist på support är inget skäl till att förkasta öppen programvara!

Fri programvara i krävande miljöer

- Att använda fri programvara professionellt är i allra högsta grad möjligt (även på skrivbordet)
- Flera mogna produkter
- Fler och fler väljer, till exempel, Linux. I Sverige är det ännu ganska ovanligt medan det är vanligare i resten av världen
- Flera stora aktörer erbjuder support till Linux. Till exempel HP, IBM, Novell, Oracle, Sun, RedHat, m.fl.

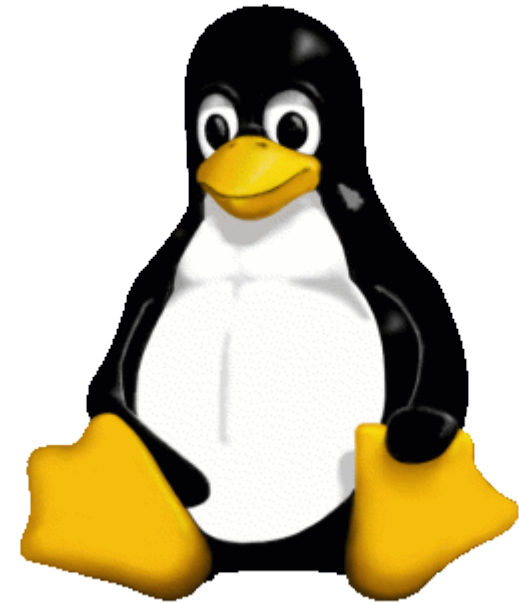
Migrationen

- Fallgroparna kan undvikas
- Planera noga, gärna tillsammans med experter
- Inventera noga alla program ni använder, det är fler än ni tror
- Ta små steg
- Behåll möjligheten att backa!
- Glöm inte användarna, de blir rädda

Linux

- Fri programvara
- Hög säkerhet
- Flexibelt
- Lätt att automatisera
- Lätt att fjärradministrera
- Lätt att anpassa efter sina behov
- Stabilt

Skrivbordsmiljöer

- Finns flera men två är vanligare än de andra till Linux idag
  - Gnome
  - KDE
- Båda dessa är stabila och lätta att använda
- Innehåller en komplett uppsättning program (kalkylator, textredigerare, filhanterare, urklippshanterare, m.m.)
- Även kontorsprogram följer med de flesta distributioner »

OpenOffice.org

- Ursprungligen från tyska Stardivision, kallades StarOffice. Inte gratis, inte fritt.
- Stardivision köptes av Sun 1999. Sun släpper StarOffice gratis, inte fritt.
- Sun hjälper till att starta OpenOffice.org. Syftet är att skapa ett fritt “Office-Paket”.
- Ur StarOffice har man tagit bort vissa komponenter på grund av avtal med tredjepartstillverkare.
- OpenOffice.org finns till flera plattformar

OpenOffice.org har fått flera utmärkelser ...

Best Office Application

Sun Microsystems
OpenOffice 1.0

Presented by Linux Journal

Mozilla Firefox

- Mozilla Firefox är en webbläsare som finns till flera olika operativsystem
- Från början Netscape
- Innehåller allt man behöver
- Kan massor som inte Internet Explorer kan och är även ett attraktivt alternativ på Windows

Med flera ...

- Det finns massor av fri programvara
- Även om man inte byter plattform till Linux så finns det massor av fri programvara att använda
- Till exempel Office-paket, PDF-skapare, Internet-bläddrare, ritprogram, matematikprogram, mm, mm.

Säkerhet

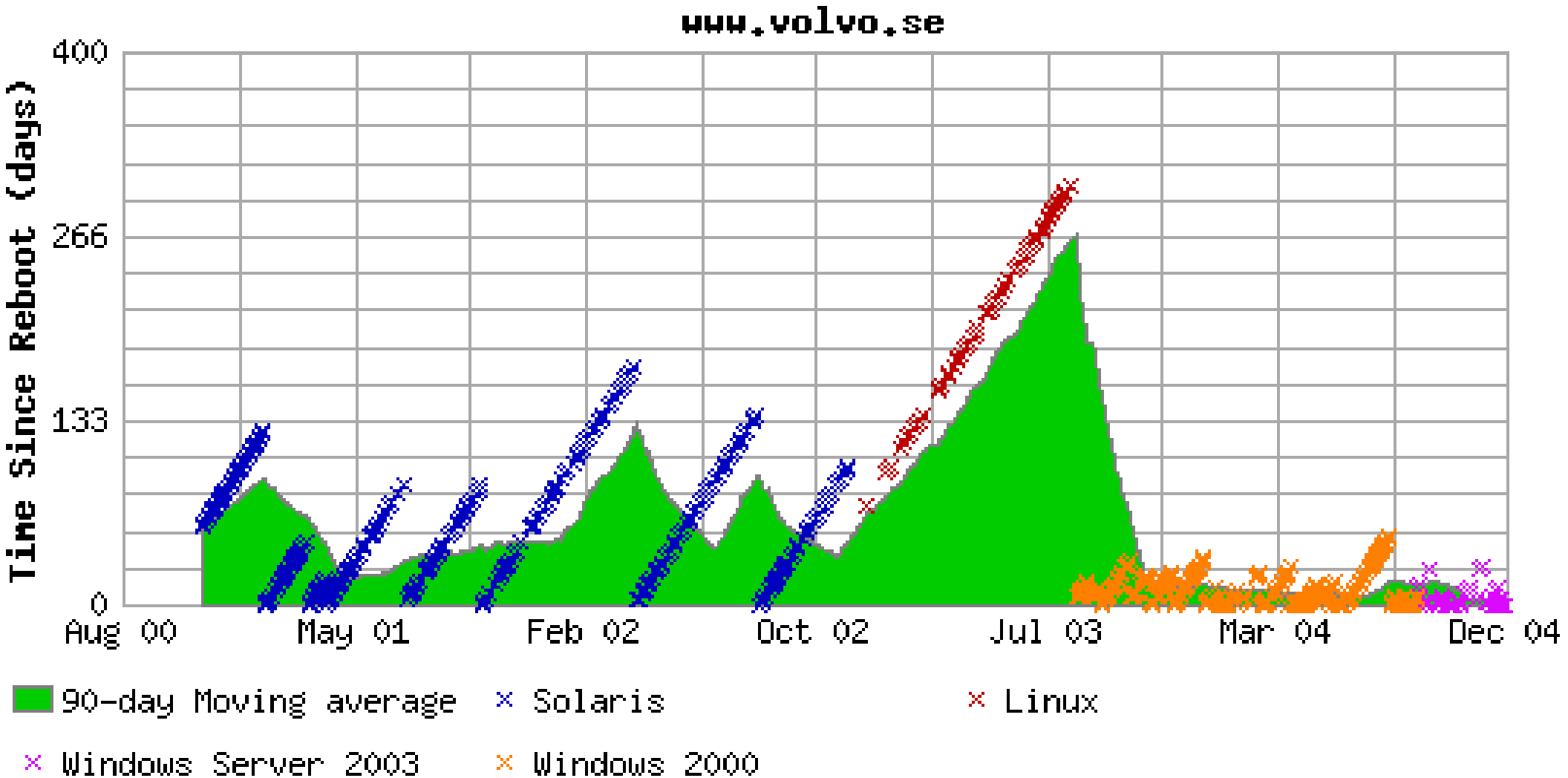
- Linux är säkrare än Windows, bland annat på grund av öppenheten
- Virus existerar knappt
- Säkerhetsproblem åtgärdas snabbt
- Inget system är säkrare än sin administratör
- Det är enklare att säkra ett Linux-system än ett Windows-dito

Nackdelar med fri programvara

- Det finns nackdelar
- Hårdvarutillverkarna stöder inte, till exempel Linux, i samma utsträckning som Windows
- Användarna är inte vana
- Många program som finns är relativt omogna
- Acceptans hos leverantörer och andra kan vara lägre
- Det mesta är inte den fria programvarans fel ...

(c) Netcraft, www.netcraft.com

Resfeber

Microsoft

Www-server

- Windows 2003 server 36 000,-
- Www-server 0,-

Db-server

- Windows 2003 server 36 000,-
- Db-server 106 000,-

Programvara: 178 000,-

Inkl hårdvara: 268 000,-

Inkl drift: **328 000,-**

Open Source

Www-server

- Linux server 0,-
- Www-server 0,-

Db-server

- Linux server 0,-
- MySQL Db-server 0,-

Programvara: 0,-

Inkl hårdvara: 90 000,-

Inkl drift: **150 000,-**

Resfebers ägare, Travelocity.com, räknar med en kostnadsminskning om 5 milj dollar när de bytte från SGI till Linux

PPM 1(2)

- Hanterar svenska pensionsparares pension
- 5,6M konton, 130G kronor, 3000 fondbyten per dygn (20-200M)
- Linux på affärskritiska system
- Prestanda i första hand, kostnad i andra

PPM 2(2)

- Efter byte till Linux
  - Prestanda ökat med faktor 4-8
  - Investeringar minskat från 40Mkr till 8Mkr
  - Support och underhåll från 4Mkr till 400 000kr
  - 90 Servrar på 1,5 tekniker

SMHI

- Blandad miljö med Linux även på klienter
- Använder OpenOffice som fungerar på flera olika plattformar
- Planerar att utöka Linuxandelen

Det finns massor av fler exempel

- Flera andra använder fri programvara i affärskritiska system
  - Google
  - Eniro (Gulasidorna, mm)
  - NASA
  - "Internet"
  - M.m, m.m.

Framtiden ...

- Fri programvara har ökat konstant sedan många år tillbaka och kommer att fortsätta att öka
- Fri programvara har idag väldigt liten del av skrivbordsmarknaden men växer. Redan stort, och blir större, på serversidan
- Fri programvara växer även på små enheter, som till exempel mobiltelefoner och handdatorer.